

Публічні заклики до вчинення злочинних дій: лінгвістичний аналіз

У статті проаналізовано лінгвістичний аспект публічних закликів до вчинення злочинних дій. Проаналізовано 100 вироків за Єдиним державним реєстром судових рішень, в яких дії особи були кваліфіковані як публічні заклики до вчинення злочинних дій, досліджено відповідні висновки експертів (спеціалістів) відносно лінгвістичного аспекту публічних закликів. З аналізу лінгвістичної наукової літератури вбачається, що заклики до вчинення злочинних дій характеризуються наступними основними ознаками: 1) це мовленнєвий акт; 2) це форма спонукання; 3) це директивне мовлення; 4) метою публічних закликів є спонукання виконати певну дію або сукупність дій; 5) публічні заклики містять три елементи: відправник (той, хто надсилає повідомлення, адресант, суб'єкт дії), саме повідомлення (інформація, дії) та отримувач (той, хто його сприймає, адресат, об'єкт дії).

Ключові слова: публічні заклики, мовленнєвий акт, мовна агресія, спонукання, лінгвістика, текст.

Постановка наукової проблеми та її значення. У Кримінальному кодексі України (КК України) передбачено відповідальність за низку злочинів, об'єктивна сторона яких полягає у вчиненні публічних закликів до вчинення злочинних дій. Йдеться про публічні заклики до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або до захоплення державної влади (ч.ч. 2, 3 ст. 109), до зміни меж території або державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України (ст. 110), до вчинення терористичного акту (ст. 2582), до погромів, підпалів, знищення майна, захоплення будівель чи споруд, насильницького виселення громадян, що загрожують громадському порядку (ст. 295), до вчинення діянь, які мають ознаки жорстокого поводження з тваринами (ст. 299), до агресивної війни або до розв'язування воєнного конфлікту (ст. 436), до геноциду (ч. 2 ст. 442). Окрім того, дії, вчинені з метою фінансового або матеріального забезпечення публічних закликів є складовою законодавчої конструкції фінансування тероризму (ст. 2585). Важливим аспектом встановлення кримінально-правових ознак публічних закликів до вчинення злочинних дій є використання лінгвістичних знань. «Юридичний бік такого конфлікту можна представити у вигляді запитання: чи є спірний публічний текст протиправною дією, яка передбачає юридичні наслідки? Щоб дати таку юридичну оцінку тому чи тому тексту, виникає потреба в застосуванні спеціальних знань, якими не володіють правники. Завданням лінгвістичної експертизи в таких справах є діагностика наявності в тексті «складу мовленнєвого правопорушення». Це вимагає від експерта підтвердження або спростування реалізації в цьому тексті мовленнєвих актів «зклик» і / або «пропаганда», змістове наповнення яких відповідає диспозиції тих чи тих статей Кримінального кодексу України» [1, с. 11]. Як відзначають лінгвісти, «динаміка звернень з запитом до Українського бюро лінгвістичних експертиз показує стрімке зростання: якщо за період 2006–2013 роки у Бюро було проведено лише 1 лінгвістичну експертизу, пов'язану з закликами до сепаратизму, то за період 2014 – перша половина 2017 року кількість звернень із відповідними запитом обчислюється десятками. Словесний екстремізм стає дедалі помітнішим складником інформаційного контенту в Україні. ... Об'єктом лінгвістичного аналізу в справах про словесний екстремізм ставали тексти, які представляють виключно російськомовний інформаційний контент» [2].

Аналіз досліджень цієї проблеми. Відзначимо, що проблема кримінальної відповідальності за публічні заклики була предметом дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. У відповідній науковій царині відзначимо праці А. А. Балашова, О. Ф. Бантишева, Т. П. Гусака, Л. В. Дорош, О. В. Епель, В. М. Киричка, В. В. Кузнєцова, І. М. Кунова, О. В. Малахової, М. А. Рубашенка, В. Д. Скулиша, В. Я. Тація, В. П. Тихого, О. В. Шамари та інших. Однак у працях вказаних вище науковців не звертається увага на лінгвістичний аспект установлення наявності у певному тексті, висловлюванні, зображенні тощо публічних закликів до вчинення злочинних дій. На

нашу думку, встановлення такого аспекту є вкрай важливим для розуміння суті публічних закликів до вчинення злочинних дій як наскрізного кримінально-правового поняття [3, с. 142–149]. Окрім того, лінгвістичне дослідження текстів, висловлювань, зображень тощо, що оформляється як висновок експерта (спеціаліста) у кримінальному провадженні, є одним із доказів факту вчинення особою публічних закликів до вчинення злочинних дій. Тому лінгвістичний аспект відповідного кримінально-правового поняття повинен враховуватися під час кримінально-правової кваліфікації дій особи, яка винила один із злочинів, в яких публічні заклики до вчинення злочинних дій виступають ознакою об'єктивної сторони складу.

Мета статті. На підставі аналізу судової практики визначити лінгвістичний аспект публічних закликів до вчинення злочинних дій та як він впливає на розуміння відповідного наскрізного кримінально-правового поняття.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Для досягнення мети та завдань статті, нами було вивчено 100 вироків, в яких особі ставилося у вину вчинення публічних закликів до вчинення злочинних дій, що були проаналізовані за Єдиним державним реєстром судових рішень та постановлених судами України упродовж 2013 – 2018 (травень) років. Як вбачається з аналізу відповідних вироків, у 85 % випадків публічні заклики до вчинення злочинних дій поширювалися через мережу Ієтернет. У 70 % випадків публічні заклики до вчинення злочинних дій поширювалися через соціальні мережі. Найбільше з них – через соціальну мережу «Вконтакті» (53 %). Через соціальну мережу Facebook – 9 % випадків та через соціальну мережу «Однокласники» – 8 % випадків. При цьому публічні заклики до вчинення злочинних дій містилися переважно у виді письмового тексту (запису, статті, посту) – 43 % випадків, відеоматеріалу (відеозапису) – 13 % випадків, зображення (фотоматеріалу) – 15 % випадків. Окрім того, у проаналізованих судових výroках наявність публічних закликів до вчинення злочинних дій вбачалася у відеоматеріалах, розміщених на каналі YouTube (3% випадків), в інтерв'ю на телеканалі (1 % випадків), як репост інформації, що містила публічні заклики до вчинення злочинних дій (6 % випадків). Лише у 25 % випадках – у письмовій або усній формі без використання можливостей всесвітньої мережі. Як було встановлено у проаналізованих výroках, публічні заклики до вчинення злочинних дій у такому випадку містилися у публічних (усних) виступах (11 % випадків), у газетах як відповідний матеріал (10 % випадків), у листівках (11 % випадків), на баннерх (1 % випадків), у бюлетенях (1 % випадки).

Як свідчить аналіз вироків, у більшості кримінальних проваджень відносно вчинення особою публічних закликів до вчинення злочинних дій призначалося проведення семантико-текстуальної (лінгвістичної) експертизи, висновок якої використовувався як доказ у відповідному провадженні. У 88 % випадків така експертиза призначалася. Водночас у 5 (5 % випадків) кримінальних провадженнях висновок відносно наявності публічних висновків до вчинення злочинних дій надавався не експертом, а спеціалістом. У 7 % випадків кваліфікації дій особи як публічних закликів до вчинення злочинних дій експертиза не призначалася.

В українській мові слово «заклик» – багатозначне. Означає «1. Прохання, запрошення прийти, приїхати, з'явитися куди-небудь. // Звук, вигук, що кличе, закликає. 2. Звертання до певної групи людей, у якому в стислій формі висловлено провідну ідею часу, політичну вимогу, завдання; відозва, гасло. // Прохання, вимога розгорнути яку-небудь діяльність, певним чином поводити себе» [4, с. 395]. Незважаючи на таку полісемічність слова «заклики», можна помітити, що в усіх значеннях для відповідного поняття характерне спонування до дії.

У лінгвістиці заклики розглядаються традиційно як мовленнєвий акт. Зокрема, Н. Стасюк розглядає заклики як «особливий тип мовленнєвого акту, під комунікативним призначенням якого розуміємо наявність наміру вплинути на адресата шляхом повідомлення певної інформації» [5, с. 81]. Л. В. Михайлова відносить заклики до директивних мовленнєвих актів [6, с. 452]

Л. В. Суховецька розглядає природу заклику у контексті його агональності, під якою розуміється «такий психологічний стан готовності до боротьби з супротивником, який здатен породити різноманітні форми агресивної поведінки, у тому числі й вербальну» [7, с. 134]. Ця дослідниця відносить заклики до проявів мовної агресії, яку у лінгвістиці тлумачать як перенасиченість тексту словесно вираженою негативною інформацією, що викликає в адресата тяжке враження; як форму мовної поведінки, що націлена на образу чи навмисне заподіяння шкоди людині, групі людей, організації або суспільству в цілому; до неї відносять всі типи негативного або критичного ставлення адресанта до адресата, виражені за допомогою мовних засобів [8].

У теорії лінгвістики науковці пропонують різні дефініції та істотні ознаки поняття «заклик». На думку О. М. Баранова, заклик – це мовленнєвий акт, звернений до адресата з метою спонукати

його виконати певну дію або сукупність дій, усвідомлених як важливої частини суспільно-значущої діяльності, сприяє досягненню певних ідеалів, або спонукає адресата враховувати у своїй повсякденній поведінці ці ідеали [9, с. 420]. М. А. Осадчий вважає, що заклик – це найбільш радикальна й відкрита форма словесного впливу на поведінку людини [10, с. 57]. А. І. Ізотов стверджує, що для заклику характерна неконкретність, тимчасова та персональна нелокалізованість, заклик адресований начебто всім і кожному. До релевантних умов заклику цей науковець відносить також певний ступінь його соціальної або етичної вмотивованості – каузована дія здійснюється не безпосередньо в інтересах мовця або адресата, а в інтересах соціуму в цілому [11, с. 17].

Як вбачається з запропонованих вище лінгвістичних дефініцій поняття заклику, він є формою спонукання, до якого належать й інші форми впливу на людину, зокрема, наказ, прохання, порада. «Спонукуванням є відношення, яке відображає волюнтативні стосунки між мовцем, який називає дію, що її необхідно виконати (не виконати), і слухачем, який повинен забезпечити її виконання (невиконання)» [12, с. 5]. Проте заклики відрізняються від інших форм спонукань. «Так, від наказу він відрізняється відсутністю субординації, від прохання – наявністю великої залежності від адресата, від поради – характером зацікавленості при збігові субординаційної лінії. Такі типи мовленнєвих актів використовують для передачі комунікативних намірів, які різняться між собою. На відміну від інших спонукань, заклик не потребує негайного виконання і, найпевніше, є рекомендацією для поведінки, базованою на тих чи тих морально-етичних, ідеологічних, ціннісних категоріях [9, с. 421].

Н. Стасюк виокремлює три елементи (складники) закликів, які тісно взаємодіють між собою: відправника (того, хто надсилає повідомлення, адресанта, суб'єкта дії), самого повідомлення (інформації, дії) та отримувача (того, хто його сприймає, адресата, об'єкта дії) [5, с. 81]. Кожен з цих компонентів є обов'язковим у структурі заклику. Так, повідомлення як складова будь-якого мовленнєвого акту, у т.ч. і закликів, вживаються констативи та перформативи. Констатив – це тип повідомлення, що позначає стан речей, констатує факт об'єктивної (чи такої, яка вважається об'єктивною) дійсності ...; перформатив – це висловлювання, еквівалентне дії, вчинку [13, с. 175–178]. Отримувач інформації може бути заявлений як відкрито, у виді звертання, або обмежуватися особистими займенниками. Отримувач інформації вказувався у відповідному тексті, що містили публічні заклики, по-різному. Зокрема, в одному з вироків вказано, що повідомлення містить публічні заклики до братів слов'ян, патріотів Батьківщини, політично активних і свідомих мешканців України, членів всіх радикальних угруповань, лідерів об'єднаної армії південного сходу та народного ополчення Донбасу, воїнів роду [14]. Таким чином, у цьому випадку отримувач інформації позначений та визначений як певна група осіб.

Жанр заклику у лінгвістиці – це вкрай багатогранне явище, оскільки воно має як спільні ознаки з іншими формами спонукання, так і характеризується багатьма різновидами. Зокрема, заклики можуть мати як пряму, так і непряму форми. Прямий заклик – це найбільш радикальна, явна форма словесного впливу на поведінку суб'єкта, що містить дієслово спонукального наказового способу. У тексті обов'язковою ознакою прямого заклику є використання його адресатом такого знаку пунктуації, як знак оклику. Зокрема, відповідно до висновку експерта Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України №53/205 від 03.03.2017 р. (вирок Луцького міськрайонного суду Волинської області від 15.09.2017 р.), словосполучення «ПОРА ВОЕВАТЬ!» визнано прямим експліцитним закликом, іллокутивний компонент якого виражений лексично за допомогою прислівника часу «пора» та інфінітиву «воевать». Автор закликає розпочати війну, із загального контексту – проти діючої влади в Україні, тобто містить заклики до збройного повстання проти діючої влади, що є етапом захоплення державної влади [15].

Проте автори текстів відповідного спрямування дуже рідко вдаються до прямих експліцитних мовних засобів. Крім прямих засобів вираження заклику існують численні мовленнєві прийоми їх маскуваності. Це насамперед подання відповідних мовленнєвих актів у виді змістових імплікацій, які використовуються, з одного боку, як елементи найефективнішого прийому мовленнєвої маніпуляції – прихованого мовленнєвого впливу на свідомість, а з іншого боку, пов'язані з намаганням уникнути відповідальності за порушення закону [9, с. 412–475]. У текстах у такому випадку відсутня головна зовнішня ознака – імперативна форма дієслова. Нерідко заклики у завуальованій формі впливають на поведінку адресата мови, використовуючи маніпулятивні методи мовленнєвого впливу на свідомість, психіку, підсвідомість адресата [16, с. 391]. О. А. Димитрова вважає, що у такому випадку, коли спонукування вербалізоване у виді дієслова умовного способу, не може мати місце кваліфікація такого спонукування як публічних закликів [17, с. 99]. На нашу думку, публічними закликами до вчинення злочинних дій потрібно визнавати як спонукування, що має як прямий, так і непрямий характер. Адже,

як було зазначено вище, подекуди приховані форми закликів до вчинення злочинних дій можуть містити певні форми нейролінгвістичного програмування. Проте, на нашу думку, для того, щоб такі непрямі форми спонукання могли бути кваліфіковані як публічні заклики до вчинення злочинних дій, необхідно встановити, що відповідні висловлювання, зображення тощо є цілеспрямованими, конкретними та зрозумілими для отримувача інформації. Тому у тих випадках, коли у текстах відсутні директивні тенденції, а зміст текстів сприяє до роздумів та оцінок з боку отримувача інформації, а не до конкретних дій, вони не можуть бути визнані як такі, що містять публічні заклики до злочинних дій.

Відповідне підтвердження знаходимо і в судовій практиці України. Наприклад, непрямим публічним закликком до вчинення злочинних дій було визнано зображення під назвами «Декларація про проголошення державного суверенітету Луганської народної Республіки (ЛНР)» та «Акт проголошення незалежної ЛНР» у висновку експерта, оскільки вони містять непрямий публічний заклик до кожного, хто ознайомиться з текстами відповідних документів, усвідомити та прийняти створення ЛНР як суб'єкта міжнародного права [18; 19]. Водночас згідно з висновком спеціалістів, який міститься у вироку Знам'янського міськрайонного суду Кіровоградської області від 11.01.2016 р., схоже зображення (під назвою «Акт проголошення державної незалежності Кіровоградської Народної Республіки»), було визнано таким, що містить прямий публічний заклик до кожного, хто ознайомився з текстом даного документу, розпочати збройну боротьбу проти державної влади в Україні з метою зміни її конституційного ладу [20]. Непрямий заклик був визнаний таким, за який настає кримінальна відповідальність, який згідно з висновком експерта містив інформацію пропагандистсько-агітаційного характеру. Автор поширює та детально роз'яснює ідею необхідності для Херсону слідувати прикладу Криму, Луганську та Донбасу, створювати Херсонську (Таврійську) Народну Республіку, приєднуватися до складу Новоросії, тобто фактично відділятися від України, отже змінити межі території та державного кордону України, що в свою чергу спровокує зміну конституційного ладу, складовою якого є територіальна цілісність та унітарний державний устрій [21]. У проаналізованих нами вироках непрямі публічні заклики до вчинення злочинних дій згідно з висновком експерта чи спеціаліста мали місце у 16% випадків.

В окремих висновках експерта (спеціаліста) міститься вказівка на те, що наявність публічних закликів до вчинення злочинних дій у відповідних текстах встановлювалася з урахуванням різноманітних критеріїв, які в сукупності визначають належність відповідних спонукань до публічних закликів до вчинення злочинних дій. Наприклад, у висновку семантико-текстуальної експертизи писемного мовлення, згідно з вироком Черкаського районного суду Черкаської області від 10.10.2016 р., наявність публічних закликів була визначена з урахуванням загального змісту досліджуваних текстів, контексту подій, що відбувалися в Україні, а також виходячи із ситуації, яка викликала їх створення, зважаючи на їх стилістичні особливості [22].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Таким чином, для правильного встановлення наявності публічних закликів до вчинення злочинних дій важливе значення має лінгвістичний аналіз відповідних висловлювань, текстів, зображень тощо, що здійснюється у межах використання спеціальних знань лінгвістів (експертів та спеціалістів) у кримінальних провадженнях. З аналізу лінгвістичної наукової літератури вбачається, що заклики до вчинення злочинних дій характеризуються наступними основними ознаками:

- публічні заклики – це мовленнєвий акт;
- публічні заклики – це форма спонукання;
- публічні заклики – це директивне мовлення;
- метою публічних закликів є спонукання виконати певну дію або сукупність дій;
- публічні заклики містять три елементи: відправник (той, хто надсилає повідомлення, адресант, суб'єкт дії), саме повідомлення (інформація, дії) та отримувач (той, хто його сприймає, адресат, об'єкт дії).

Заклики можуть мати пряму та непряму форми. Прямий заклик – це найбільш радикальна, явна форма словесного впливу на поведінку суб'єкта, що містить дієслово спонукального наказового способу. У текстах, що містять непрямі заклики, відсутня головна зовнішня ознака прямого заклику – імперативна форма дієслова. Для того, щоб такі непрямі форми спонукання могли бути кваліфіковані як публічні заклики, необхідно встановити, що відповідні висловлювання, зображення тощо є цілеспрямованими, конкретними та зрозумілими для отримувача інформації.

Наукові результати, отримані у ході лінгвістичного дослідження публічних закликів до вчинення злочинних дій, можуть бути використані у подальших наукових досліджень правової природи цих закликів, зокрема, кримінально-правовий аспект відповідальності за публічні заклики до

вчинення злочинних дій. Окрім того, лінгвістичні ознаки, виокремлені у цій науковій праці, можуть використовуватися для формулювання дефініції кримінально-правового поняття «публічні заклики».

Джерела ті література

1. Ажнюк Л. В. Лінгвістична експертиза як юридичний інструмент / Л. В. Ажнюк // Магістеріум. – 2017. – Вип. 66. Мовознавчі студії. – С. 8–15.
2. Ажнюк Л. В. Параметризація заклику в лінгвістичній експертизі. ArmyUA. Аналітично-інформаційний портал / Л. В. Ажнюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.armyua.com.ua/parametrizaciya-zakliku-v-lingvistichnij-ekspertizi/>.
3. Рубашенко М. А. Публічні заклики як наскрізне кримінально-правовий термін: постановка питання / М. А. Рубашенко // Проблеми законності. – 2017. – Вип. 138. – С. 142–149.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.). Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
5. Стасюк Н. Заклик як агітаційна форма політичного дискурсу: прагмалінгвістичний аспект / Н. Стасюк // Рідний край. – 2014. – № 1 (30). – С. 80–85.
6. Михайлова Л. В. Класифікація директивних мовленнєвих актів / Л. В. Михайлова // Вчені записки Харків. гуманітар. ун-ту «Нар. укр. акад.». – 2015. – Т. 21. – С. 451–456.
7. Суховецька Л. В. Агональна природа директивного мовленнєвого акту заклику в політичному дискурсі / Л. В. Суховецька // Філологічні трактати. – 2016. – Том 8. – № 2. – С. 133–141.
8. Фирсова М. А. Современные тенденции изучения языковой агрессии / М. А. Фирсова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rae.ru/forum2011/146/1525>.
9. Баранов А. Н. Лингвистическая экспертиза текста: теория и практика: учеб. пособие. 3-е изд. / А. Н. Баранов. – Москва : Флинта: Наука, 2011. – 592 с
10. Осадчий М. А. Правовой самоконтроль оратора / М. А. Осадчий. – Москва : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 316 с.
11. Изотов А. И. Функционально-семантическая категория императивности в современном чешском языке как прагмалингвистический феномен: автореф. дис. на соискание науч. степени д-ра филол. наук : спец. 10.02.03 «Славянские языки» / А. И. Изотов. – Москва, 2007. – 42 с.
12. Мясоєдова С. В. Категорія спонування і її вираження в непрямих висловленнях української мови: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02. 01 « Українська мова» / С. В. Мясоєдова. – Харків, 2001. – 16 с.
13. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підруч. / Ф. С. Бацевич. – Київ : ВЦ «Академія», 2004. – 344 с.
14. Вирок Олександрійського міськрайонного суду Кіровоградської області від 07.11.2014 р. Справа №: 398/6849/14-к. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41311052>.
15. Вирок Луцького міськрайонного суду Волинської області від 15.09.2017 р. Справа № 161/10984/17. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/68965241>.
16. Каминский Б. Б., Краснянская Т. И. Призыв как основной признак текстов экстремистской направленности: лингвистический и правовой анализ. Языковая толерантность как фактор эффективности языковой политики: материалы Междунар. науч.-практ. конф. (г. Пермь, 13.11.2015 г.). / Б. Б. Каминский, Т. И. Краснянская. – Пермь: Тип. ПНИПУ, 2015. – С. 388–392.
17. Димитрова Е. А. Уголовная ответственность за публичные призывы к осуществлению экстремистской и террористической деятельности как средство противодействия экстремизму и терроризму / Е. А. Димитрова // Вестник Сибирского юридического института ФСКН России. – 2012. – № 1 (10). – С. 97–101.
18. Вирок Іллічівського районного суду м. Маріуполя від 07.09.2015 р. Справа № 264/6013/15-к. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/49926249#>.
19. Вирок Іллічівського районного суду м. Маріуполя Донецької області 22.10.2015 р Справа № 264/6475/15-к. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/53283927#>.
20. Вирок Знамянського міськрайонного суду Кіровоградської області від 11.01.2016 р. Справа № 389/3177/15-к. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/54877529490/11181/15-к>.
21. Вирок Херсонського міського суду Херсонської області від 05.04.2017 р. Справа № 766/3627/17.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/65766641#>.

22. Вирок Черкаського районного суду Черкаської області від 10.10.2016 р. Справа № 707/1457/16-к. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/62042411>.

Гапончук В. Публичные призывы к совершению преступных действий: лингвистический анализ. В статье проанализирован лингвистический аспект публичных призывов к совершению преступных действий. Обобщены 100 приговоров по Единому государственному реестру судебных решений, в которых действия лица были квалифицированы как публичные призывы к совершению преступных действий, исследованы соответствующие выводы экспертов относительно лингвистического аспекта публичных призывов. Выделены признаки, которыми должны характеризоваться публичные призывы к совершению преступных действий, в лингвистическом аспекте. Для правильного установления наличия публичных призывов к совершению преступных действий важное значение имеет лингвистический анализ соответствующих высказываний, текстов, изображений и т.п., который осуществляется в пределах использования специальных знаний в уголовном производстве. Из анализа лингвистической научной литературы следует, что призывы к совершению преступных действий характеризуются следующими основными признаками: 1) это речевой акт; 2) это форма побуждения; 3) это директивное высказывание; 4) целью публичных призывов является побуждение выполнить определенное действие или совокупность действий. Публичные призывы содержат три элемента: отправитель (тот, кто посылает сообщение, адресант, субъект действия), само сообщение (информация, действия) и получатель (тот, кто его воспринимает, адресат, объект действия). Призывы могут иметь прямую и косвенную формы.

Ключевые слова: публичные призывы, речевой акт, языковая агрессия, побуждения, лингвистика, текст.

Haponchuk V. Public Incitement to Commit Criminal Acts: Linguistic Analysis. The article analyzes the linguistic aspect of public appeals for committing criminal acts. The key findings of the study are based on the in-depth analysis of 100 court sentences under the Unified State Register of Court Decisions, in which the actions of the person were qualified as public appeals for committing criminal acts, including the corresponding conclusions of the experts concerning the linguistic aspect of such appeals. The emphasis is laid on the linguistic features, which should be considered as markers of public appeals to commit criminal acts. The linguistic analysis of the relevant statements, texts, visual aids is carried out by utilizing special knowledge in criminal proceedings which are crucial to determine properly whether there was a public incitement to commit criminal act or not. Linguistic scientific literature states that appeals for committing criminal acts are characterized by the following features: 1) this is a speech act; 2) this is a form of incitement; 3) it is a direct order; 4) the purpose of public appeal is to prompt a certain action or set of actions. Public appeals contain three components: the sender (sender, addressee, subject of action), the message (information, actions) and the recipient (the one who receives it, the addressed, object of action). Appeals can be direct and indirect.

Key words: public appeals, speech act, linguistic aggression, induction, linguistics, text.